

Yttrande om ställföreträdarutredningen (SOU 2021:36)

Handläggare för förbundet.

Styrelsen i RGMF genom

Urban Stridfeldt

Ordförande i RGMF

Utfärdat 20210929

Ställföreträdarutredningen har presenterat betänkandet

Gode män och förvaltare en översyn april 2021.

Vi RGMF, har blivit utsedda till att vara remissinstans i detta ärende.

Värdet av utredningen

Vi bedömer att denna utredning är av stort värde för oss som förbund och våra medlemsföreningar. Om den genomförs, kan den göra stor skillnad för oss som enskilda medarbetare/ställföreträdare och i synnerhet för våra huvudmän genom att de blir bättre skyddade pga. de åtgärder som föreslås

Riksförbundet Godemän och förvaltare (RGMF)

RGMF är ett rikstäckande förbund för gode män och förvaltare som grundades 2004. Idag har vi knutit 21 föreningar till oss, från norr till söder, och vi arbetar aktivt för att utöka antalet föreningsmedlemmar.

Vi jobbar aktivt med:

- utbildning, vidare utbildning, erfarenhetsutbyte.
- förhandlar fram försäkringar åt våra medlemmar, ansvar samt olycksfallsförsäkring mm.
- har en aktiv dialog med bankerna ang. våra huvudmäns situation.
- bistår/är bollplank åt våra medlemsföreningar med de frågor som de har.

Vi tror att vår uppgift är en viktig del i ställföreträdarens vardag med sina HM.

Vi har en del synpunkter på utredningen som bör beaktas

Ny ställföreträdarmyndighet

Idag för vi samtal med SKR FSÖ ÖFM i olika delar av landet.

Vi ser en klar fördel med en ställföreträdarmyndighet då vi haft problem med att hitta en samtalspartner som håller i våra frågor. Det är viktigt att den nya myndigheten är självbestämmande och har rätt kompetens.

Länsstyrelserna/kommunerna genom ÖFM har haft i uppgift att tolka lagen från 1920 talet, har gjort det på olika sätt vilket medfört att våra ställföreträdare behandlats olika i olika delar av landet. Detta är oacceptabelt ur många aspekter. Det handlar om:

- olika ersättning för det jobb de utför hos sina HM.
- olika många uppdrag hos respektive ÖFM
- olika utbildning/ introduktion
- olika kontaktmöjligheter med ÖFM
- olika bedömning av årsredogörelser
- mm

Får vi en ny myndighet som är fristående tror vi att många frågor skulle få en annan behandling och dignitet. Den skulle då också kunna användas för att godkänna och utse ställföreträdare, som idag utses av tingsrätterna i Sverige.

Ny gemensam utbildning för ställföreträdare

En nationell utbildning/introduktionsutbildning är avgörande, och vi föreslår att den skall vara bekostad av myndigheten/kommunen. Detta utbildningsinnehåll föreslår vi skall bli lika över landet. Den skulle med fördel kunna genomföras av studieförbunden i samarbete med den nya myndigheten.

En ny nationell utbildning för ställföreträdare är av största värde och vi tror att den skulle höja statusen på våra Ställföreträdare. En utbildning som innehåller en examen/prov som ger legitimitet/ auktorisation att utföra arbetet som ställföreträdare.

Detta medför då i sin tur att statusen so ställföreträdare höjs avsevärt.

Vi tror också då att de som missbrukar sitt uppdrag som ställföreträdare blir färre i och med detta.

En ny nationell samlad arvodering

Vi ser även behovet av en nationellt samlad arvodering. I dagsläget skiljer sig arvodena alldeles för mycket runt om i landet.

Några kommuner ger den s.k. standardersättningen, andra ersätter både över och under den.

Det är av största värde att den blir lika över landet.

En del kommuner 47 st. (enl. utredning 2017 av Riksrevisionen) ersätter 3 ggr per år och fakturerar HM som ställföreträdare betalar.

I många kommuner kommer ersättningen upp till ett år efter utfört och inlämnat arbete vilket vi ser som oacceptabelt. Förslaget om en maximerad tid hos ÖMF för kontroll av årsredogörelsen är av största vikt.

Arvoderingen i sig är väldigt eftersatt, speciellt då det ideella arbetet långtgående liknar en anställning som kräver utbildning inför uppdraget samt en god kunskap om sociala/samhällsinsatser som berörs av uppdraget. I de flesta fall kunskaper utöver vad en anställning innebär. Det vore rimligt om man såg över arvoderingen innan utredningen sjösätts.

Vi föreslår att arvoderingen blir lika över landet.

Kostnadsersättningen är också en ålderstigen beräkningsgrund. T.ex. portot har inom en 10-årsperiod stigit från 5 kronor till 12 kronor.

I utredningen vill man att huvudmannen skall få träffa sin ställföreträdare kontinuerligt men då beaktar man inte milersättningen som idag ligger på 18,50 kronor per mil. Bara drivmedlet är uppe i 18 kronor idag.

Ställföreträdare ideellt alternativt företag

Vi ser en fortsatt hantering av övervägande andel uppdrag som ideella men har ingenting emot att företag tar sig an s.k. svåra uppdrag. De flesta uppdragen är lugna med normala HM. Dock en del kan vara våldsamma och i de fallen tror vi att ett företagsdrivet ställföreträdarskap är att föredra.

Ett obligatoriskt försäkringsskydd

När man skriver om ansvarsförsäkringen så menar utredarna att den skall ställföreträdarna bekosta själva. Har man endast ett eller ett fåtal uppdrag så är premien för försäkringen en hög kostnad. Här borde man kunna hitta ett lagrum för kommunerna att bekosta ställföreträdarnas försäkring.

Ansvarsförsäkring som omfattar person och sakskada, samt ren förmögenhetsskada är och förblir ett vågspel för våra Ställföreträdare pga. att vi är få i kollektivet som har den. Det gör den känslig mot ev. stora skador som i sin tur medför att premie läget kan skifta stort från år till år.

Att stå utan försäkring kan bli en kostsam del av uppdraget både för ställföreträdare och HM. Vi föreslår en obligatorisk ansvarsförsäkring för ställföreträdare tecknad av kommunerna.

Idag har RGMF tecknat en olycksfallsförsäkring för sina medlemmar som täcker dem under resa t.o.r till HM, samt under tiden med HM.

Vi föreslår en gemensam arbetsskadeförsäkring för alla ställföreträdare. Om man blir skadad i ”tjänsten” som ställföreträdare kan det bli kostsamt, då hemförsäkring och fritidsolycksfallsförsäkring inte gäller när man utövar sitt uppdrag pga. att det är arvoderat.

Vårt förslag är alltså att kommunerna tecknar ansvars samt olycksfalls försäkring för alla ställföreträdare.

Tydligare riktlinjer på hur ÖFM utövar sin granskning.

Idag saknar vi ställföreträdare riktlinjer från ÖFM om hur de granskar våra årsredogörelser. Vi föreslår att det tas fram riktlinjer för detta så ställföreträdare vet hur man skall förhålla sig när man gör sin redogörelse.

Uppsägning av uppdrag/överlåtelse av uppdrag

Idag kan det ta flera månader/år att bli av med uppdrag som man av olika anledningar inte kan/vill fortsätta med. Om ställföreträdare avlider så ställs arvingarna inför uppgiften av att slutföra dessa uppdrag, vilket ger en rättsosäker bearbetning av uppdragen då arvingar inte har den utbildning som krävs och har annat att tänka på i sådana fall.Handledningen av detta borde gå fortare och läggas på ÖFM per omg vid dessa omständigheter.

Granska den förre ställföreträdarens fel.

Idag åligger det den kommande ställföreträdaren att granska den föregående ställföreträdarens årsredogörelse och ev. stämna sin företrädare om denne gjort fel.

Utredarens förslag att är ÖMF skall göra detta istället.

Vi stödjer detta förslå

*En Ställföreträdare är en betydelsefull person
som gör en betydelsefull insats för en
betydelsefull medmänniska*

Begränsa och skydda ställföreträdarens personliga uppgifter

När ställföreträdare tillsätts för uppdraget av tingsrätten så framkommer uppgifter om HM samtliga persondata. Likadant är det med ställföreträdarens uppgifter.

Vi föreslår att ställföreträdarens uppgifter begränsas i dessa blanketter så att de inte kan missbrukas av HM och alt. HM:s vänner familj etc

Fler ställföreträdare

Idag söker många ÖFM nya ställföreträdare p.g.a. att det fattas personer som vill ta uppdrag.

Vi tror att om regeringen genomför ovanstående åtgärder så kommer ÖFM att fylla dessa vakanser som finns över landet.

Stockholm den 29 september 2021

Riksförbundet Godemän och förvaltare
Org nr 802428-0581

Urban Stridfeldt

ordf@rgmf.se>:

076-0330374